

Karel Hynek Mácha
Z Máchova denníku

Znění tohoto textu vychází z díla *Básně. Máj. Zlomky. Dopisy. Deník* tak, jak bylo vydáno v nakladatelství Laichter v roce 1907 (MÁCHA, Karel Hynek. *Básně. Máj. Zlomky. Dopisy. Deník*. Autor úvodu Arne Novák. Praha: Laichter; 1907. 350 s.).

Další elektronické texty naleznete online na www stránkách Městské knihovny v Praze: <http://www.e-knihovna.cz>.

Verze 1.0 z 1. 10. 2010

Svazek 1n1. V Praze 1833.

1n1ho ledna.

Bajka.

Po mnoha stoletích zlíbilo se ptákovi, Phönix zvanému, se opět ukázati. Vyvstal, i všecka zvíř i ptactvo shromáždilo se vůkol něho. Patřili všickni, divili se i vesměs obdivovali i slavili vznešenost jeho. Brzo ale nejlepší z nich soucitné i litující odvraceli zraky, vzdychající i řkouce: „Nešťastný Phönix, jemu strašný připadl osud bez přítele i milenky zůstat, neb jest jediný druhu svého I“

Lessing.

Lijavec na Dobytčím trhu, žádný nešel v poledne, dvanáct se zvonilo, voda se valila, pes vlékl za sebou v mokru ocas, pak dráteník - v plášti zaobalený člověk jiný, z Nekazalky vyšlý, pěst na čele, zuby zaťaté, pro šero není vidět kdo, dráteník zpívá: že není vinen své bídy. Onen však boje se smrti, miluje život, sám jej i opět ničí, zapadající i vycházející blesky a hrom, uhodí, plamen svítí, dráteník vyhlíží červeně, a plamínek, jak by za kloboukem šlehalo mu, červená z něho.

Dne 14. ledna 1833.

Die Trümmer.

Es ziehen die Wolken, es brauset der See,
Die Trümmer stehn ruhig in wolkiger Höh.
Die Wolken verschwanden, die Sonne schien hell,
Es glänzte so stille die silberne Well'.
Da löst aus den Trümmern vom wüsten Gestein
Ein Steinchen sich ab, wohl leicht ists und klein,

Doch wie es sich stürzt über Felsen daher,
Da wird es im Falle gar kräftig und schwer;
Es rasselt so heiser und nimmer es ruht,
Bis es sich stürzt in die spiegelnde Flut:
Laut seufzte die Flut, es zittert der See,
Die Trümmer stehn ruhig in wolkiger Höh.

Sen.

Čtvrtá byla noc, co usnouti nemoha, všelikými stranu básně „Mnicha“ se obíraje myšlenkami, jsem ležel na svém lůžku; přemáhaje se a odvrátit! se chtěje od myšlenek strašných, nebyl jsem v stavu usnouti. Byla blízko půlnoc, strašná jakási idea, jako by násilím, tiskla se před ducha mého, a obraz ji vyjadřující a v mém „Mnichu“ užívaný ustavičně tlel ve zraku duše mé. Slabostí přemožen usnul jsem, a strašný sen, tu samou ideu mající, zdál se mi, jež pro podivnost zde vypisuji. Že jakási podivná moc básnická snem tímto vane, a že cenu básnickou do sebe má, nelze zapřítí. Byl následující:

Uprostřed roviny rozlehlé vysoký stál vrch, na jehožto vrcholku na příkré skalině skvostný a nákladný stál klášter, v gotickém způsobu stavěný, k druhé straně malá se bělala kaplička ohrazená zdí hřbitovní. Bylo před polednem, slunce parné vysílalo papršky, když jsem na horu vystupoval, časem se ohlížeje na krásnou dolem ležící krajinu. Vystoupiv na horu a vstoupiv v klášter, přijdu vstříc spěchajícímu mnichu, který v rychlosti a jako by mne byl dávno znal, takto ke mně mluví: „Právě vhod přicházíte, nebo dnešního dne procitnou zmrtevší bratři kláštera našeho, a lze vám se jich poptati na vše, co jste tak dávno dychtili zvědětí.“ A jako by se rozbřesklo v duchu mém, aneb jako bych dávno byl slýchal o klášteře tomto, bylo mi známo, co se nyní dítí má. I bylo to následující. Řeholní bratří kláštera tohoto měli uprostřed zdí svých rozlehlou síň, v níž kdo z mnichu tamních po jistých obřadech

vstoupil, ztuhl i jako by zemřel, ale každoročně jednou v jistý den obživil, po skonání pak dne toho opět ztuhl, a tak trval celý rok až do toho samého dne; což se s ním tak díti mělo až do skonání světa. Kráčím za mnichem mne vedoucím a vstoupím v poukázanou mně předsíň. Kolem při zdi mrtvých několik stálo mnichů, ruce na prsou složené majících, mladých i starých; bledá tvář i v smrti jakousi hrůznou jevila nespokojenost. I táži se mnicha, zdaliž i tito neobživnou? – načež on mi následovně odpovídal: „Ne, tito neobživnou I Neboť volno zavřeným v té síni jednou v roce, kdy obživnou, vystoupiti, a pak se vrátiti neb ne. Kteří se nevrátí v síň onou, nýbrž v předsíni této zůstanou, zemrou, ale neobživnou více a po roce pochovávání bývají. Tak se i těmto zošklivilo živobytí i jednodenní v celém roce a raději spáti chtějí sen nepřespaný; až slunce uprostřed své státi bude dráhy, pochování budou na hřbitově oném, který jste spatřil okolo malé oné kapličky. Nyní však vstupte v síň velkou.“

Dořekl a dvěře síně velké rozlétly se. Zacloněnými okny mdlé vpadalo světlo ve vysokou i ozdobnou síň gotickou nesmírné velikosti.

Nesčíslné množství mnichů mrtvých stálo tou síní každý v postavě také, v jaké ho byla se smrt dotkla. Napřaženou jeden stál rukou, jako by něco vypravoval, podle něho druhý opřené na něho maje oči mrtvé, jako by pilně byl poslouchal řeč prvního.

Třetí se shýbal ještě mrtvý k zemi, něco zvedaje, čtvrtý kleče s sepiatýma rukama zdál se modliti, atd.

I dal mně mnich mne vedoucí následující ponaučení i výstrahu: „Mezi nesčíslným množstvím tím musíte běhati i v běhu rozličné jim činiti otázky. Stanete-li stati, zemrou jako by poznovu, a neobživnou až ku pohřbu navždy zemřelých svých bratří; aniž se smíte přes hodinu zdržeti mezi nimi, nechcete-li sám živý mezi onými zmrtevělymi po celý zůstatí rok.“

I vběhl jsem v síň tu a v běhu rozličné jsem činil jim otázky; i počali se pohybovati jako stínové země se nedotýkajíce, jako pohnuti od běhu mého zbouřeným povětřím, a jakýmsi tajemným šepotem

odpovídali na otázky mé; odpovědě však jejich z většího dílu jsem zapomenul; nezapomenuté však pro hrůznost jejich ani nechci uváděti, aniž více, bude-li možné, zpomenouti na ně.

Nežli hodina prošla, z otevřené vyběhl jsem síně, s hrůzou proběhl jsem předsíní a octl jsem se – pokraj skaliny nad hlubokou, pode mnou ležící krajinou, světlu však odvyklé oči jako raněné náramným bleskem poledního slunce hojně prolívaly slzy, aniž jsem mohl dobře rozeznati něčeho vůkol sebe, i bolest strašlivá svírala srdce mé.

Schýlilo se po čase poledne, uschly oči moje i znovu okřál jsem. – Klášterní dutě zněly zvony; – a smutné zpěvy pohřeb provázejících mnichu nesly se v ucho mé. – Ohlédl jsem se a spatřil jsem klášterní branou sem se beroucí průvod navždy zemřelých bratří. Náramný smutek i touha nevyslovitedlná pojaly srdce mé, kdy spatřil jsem, an živí mnichové nesli ku pohřbu navždy zemřelé bratry, obživlí však mnichové davem se hrnuli z bran klášterních z povzdálí. Obrátil jsem zpět zraky mé na dolem ležící rozkošnou, kvetoucí krajinu; v dálce ji broubily modrošeré hory jako vlny nočního moře, a černé mračno sypalo hustý déšť na rozkvetlé mezi horami luhy. Nade mnou jasné svítilo slunce, celá zem jako by se usmívala, osení zavánělo líbezně i sladce z dol i na temenu hory, a radostný zdola hlahol ptactva hájů i lesů mísil se v smutné zpěvy mnichů. Zdálo mi se, jako by šeptaly z dálky šedé hory i hustý déšť: „My jasná věkobytná zdvíháme čela, aniž kdy zajdem; – my zrosíme květ uvadlý, aby nezhylnul, ale vykvetl znovu i vůni líbeznou vydávali“

„Vy však spátí budete sen věčný,“ znělo, jako by se chechtali mnichové mrtví.

Nesčíslné obživlých mnichů množství na vše strany hory se hrnulo; i kráčel jsem k hřbitovu, abych spatřil hroby navždy zesnulých mnichů; a jak stranou se uhnu, chtěje se v rychlosti vyhnouti valícímu se davu, i obživlé za mnou přiletovaly stíny; i odskočím na druhou stranu, i opět se valí stínové za mnou; uhnu se zpět, i sem mne stínové následují. I mluví jeden z nich:

„Darmo se nám vyhýbáš, povětrí za tebou se táhnoucí nás za

tebou nutí; zůstaň stati, a nejlehčí vítr zažene nás po tváři vrchu okolo tebe.“

Zůstal jsem stati; hrnuli se mnichové po kraj hory, stezkou chtějí dolů; mnohý vrhl se dolů se strmící nad krajinou skaliny; nevýslovnou touhou zapálené zraky jejich hleděly za tmavé hory, srážející však se ze všech stran vítr vždy je shromažďoval na temenu hory.

Zacházelo slunce, schýlil se večer pozdní; zavánělo osení zdol, a ticho svaté se rozestíralo nad krajinou šírou; došel den života stínů, a nevolné tiskl vichr v předsíň strašnou. Mnozí na rozpacích, lomíce rukama stáli na prahu síně; chechtající se vrhli se někteří v síň rozlehlou; jiní pak lkající rozhostili se při zdích předsíň složenýma na prsou rukama. Zavřela se síň i předsíň; pláče kráčet jsem s hory, neuleví bolest srdce mého, leč až usnu pod kořeny rozlehlého dubu..

Psáno dne 14. ledna 1833. Hynek Mácha.

Báseň „Ztracený ráj“ nemá vlastně žádného hlavního reka a musí se tehdy co báseň nového druhu a dílo mistrné, geniální považovati, pročež i chyby její přestanou více chybami býti.

Lidé myslí na zemi a tudý jako by i ona myslela, oni jsou co žilky mozku atd.

Hrobník na Zbraslavě na hoře u kostelíčka, kopaje hrob, vždy se všech stran ho vyměřoval; parno hrozné po polednách o třetí hodině; hluboké ticho; pak z daleka kukačka a procesí zpěv; naproti za Vltavou hory, dále Berounka atd.

Lid do Hvězdy spěchající; kolem po silnici smutné hlasy žebráků obvyklým způsobem se mísily v hlučné radování oných, kteří hlasitě

se chechtali a bavili, aby neviděli slepých, neslyšeli zvonky němých atd. a nevytrhli se z důminek, že ještě radostně může být v světě přebývání; žebrák za Vyšehradem;!..

Holka u Bráníka, kde přelízala přes potok (po stativu) okolo mlejna, nejdříve přenesla dolky, pak šla pro polívku atd.; starému, co seděl na mezi, šat si spravuje, ji donesla. On mně pravil, že již musí být hodina, slunéčko že již jest daleko.

Háj před Zbraslavou, po pravém břehu Vltavy, proti kostelíku nad Chuchly; tam jít něco psát.

Mé mladosti sny vrátily se sice zpět, než běda, teď vím, že to sny jen jsou a nic než sny.

Lépe by bylo přirovnávat rození lidské ku polednímu než k jitru; tichost polední a pak pokračování s díly dnu, tak večer tušení a touha po tém, co jsme viděli odpoledne; noc nevěry a zoufání, a jítrem se vrací slunce a pořád větší ticho, až v poledne člověk ztichne, slunce stojí nejvýše atd.

Poutník.

Byla chladná noc, hluboká tma kryla ouzkou mezi skalami stezku, kterou, časem o povalené lebky i kosti lidské klopýtaje, mdlým se ubíral poutník krokem. Daleká i dlouhá byla rozsedlina skalní, černá tma kolem, vybledlé jen se mdle stkvěly lebky a ve vzdálí na nejvyšší proti rozsedlině skále, pokryté ve vrcholí sněhem věčným, stál kříž zaslepujícím ozářený světlem zbledlé Luny.

„Dobrou noc“ – „dobrou noc“ šeptal mdle; – co ztracený papršlek Luny zdála se před ním vznášeti postava bledá, ztuhlou mu ku kříži okazujíc rukou; než hlučící i hrůzně lkající víchr jinými k němu mluvil slovy tajemnými. Za ním planulo zoře; časem se chtěl ohlédnouti k různobarevným červánkům ozlacujícím stezku přešlou; než bouře násilně tiskla ho vpřed a touha nevýslovná táhla ho za sebou v neznámou zemi stezkou neznámou.

Kdy Byron svoji tragedii Heaven and Earth oznámil, pochybovalo se, že by básník tento byl povolán zpívati lásku nadzemskou!!!!??

Der Gefangenwärter muss die Wände, Türen, d. Bett, Fenster etc. untersuchen. Tiše bez všeho promluvení. Karl. Týn.

Nový měsíc visel co stříbrná lampa v oblačné síni. Popsání noci. Wash. Irv. – Ponocný (vše dobře), oba pokladůkopové.

Vlastně jest každý člověk i uprostřed největšího davu osamělý, poněvadž každý jen rozumí sobě; co mimo něho jest, jen jej k tomu vede, že sám sobě rozumí.

Bohatý zlý ještě něco má, čím se těší; on se poníží, jako by žebrákovi, dávaje mu almužnu; i myslí, jak on jest hoden bohatství, kdy nevinnost Jest v chudobě – což ale zlý žebrák?

Již jako pachole velmi vášnivý, neb nejen že vinou matky s velmi drážlivými přišel na svět nervami, ještě i popuzováním těch, kterým v tak malém těle tak silné vášně výrazy byly k potěšení a vyražení,

byl v tom posilněný.

S soucitelným i velmi měkkým srdcem zavřený mezi zděmi jistého kláštera, nikde života vůkol, jen že časem k věžím jeho přiletovali orlové přes pusté, holé vrcholky, obklopující klášter i zamezující všecku vyhlídku.

Malíř, jenž se cvičil v vyobrazování lidského obličej v posledním smrtedlném boji i všech stupních jeho zničení, tak odkrýval tajemství hrobu i štítlivý kvas červů i hmyzů.

V té pustotě zavřený, jiný svět neznaje, opovrhl světem, mnichy i sám sebou, za opovržlivého se maje, poněvadž vším opovrhoval.

Žil u vnitřku sebe, až jednou v zrcadelném toku se spatřil, a jak dříve vším opovrhl, tak silně teď sám k sobě, svému obrazu, zahorel, poněvadž oko jeho obrazu takový cit jevílo, jaký v něm byl, a on postavu měl za nic od sebe rozdílného, dříve se domnívaje, že žádný s ním nežije v soucitu, až svůj obraz spatřil, i toužil s ním v jedno splynouti.

Dívka, jenž ten samý smutný jevíla v obličejí cti, s níž se spolu milovali, nechtěla lásku jeho k sobě zničit, a tak sebe i jeho nešťastným učiniti, vyzradivši, že ne svět, leč ona sama svého jest smutku příčina.

Popsání hradu křivokládského.

Hrad jest vyššími vrchy obklopen, než ten, na němž stojí, kolem jehož paty vine se potok červený, v dálce hučí Berounka.

Od východu se přijde ku bráně s kopce malého po schůdkách dolů, po pravé straně hradby na nevysoké skále, v rohu malá vížka, nad nimi druhé hradby, v nich lidomorna; za ní staré stavení, jehož okna na půlnoc jdou k vrchům, na poledne ku kapli; za druhou branou po obou stranách malé byty, bezpochyby pro hradního. Za tím na pravé straně, na té samé skalce, co lidomorna stojí, čtverrohá vížka, za ní malé náhradí, na něm kaple gotická s dvěma okny na poledne. Dále k třetí bráně výstupek (Erker) s velkým oknem, za tím

po levé straně nízká zídka, přes niž viděti k polední straně na vrchy i do údolí. Na té stojí z kamene tesané sochy sv. Antonína – Jana Ev. – Floriana (pak nový železný kříž) – Maria – Josefa – Jana Nep. – Václava – až k třetí bráně; zde býval zdvihací most, nad branou v znaku český lev.

Budoucně dále.

Co ti prospěje tím býti, co ti to přinese, nežli myšlenku, že tím jseš? Každý rozumí jen sobě.

Nejnižšímu se podrobí, by nejvyšším se stal.

Přicházejícímu v život mohlo by se říci: Nechte vši naději za sebou; kdo naději v nás budí, nejnešťastnějšími nás činí, kdo v nás zbudil naději nesmrtelnosti – – –

Begebenheiten aus Europa erreichen in der neuen Welt das Ohr der Bewohner, nachdem sie in der alten schon vergessen sind.

Roku 1832 navštívil jsem Bezděz. Byl jsem tenkrát – 21 tilety, chtěl jsem říci 20tiletý; ale ach! – – člověk žije, den za dnem mizí, a než se nadá, pláče po zašlém létě.

Chrabrý pane z Kokořína!

Večer na Bezdězi. Měsíc v nové čtvrti, kouř nad Hiršbergem, jezera či rybníky. Jestřábí. V krásném oudolí pod Kokořínem jsou Češi i Němci, ještě zdržuje se česká řeč a vzdoruje tlačící nepřítelkyni, jako by libozvuk její nerad opouštěl oudolí krásné.

Místa k vyhlídce na Krkonošské hory nejpříhodnější jsou ...

Díl první Plánu cesty do Krkonošů z Prahy.

Outerý.

1. Z Prahy ráno *ve čtyry hodiny, dne 20tého srpna 1833* přes Libeň, Prosík, okolo Strížkova přes Ďáblice okolo Pakoměřic do Líbezníce, odtud po silnici přes Labe na Štěpánském přívoze až do Mělníka. Tam se zdržíme do 12ti hodin. Odtud k svatému Jánů na kopci, tam zůstaneme skoro do třech hodin. Odtud na Vysokou přes nový Kokořín do zřícenin starého Kokořína, v jehožto sklepích nám bude přenocovati. (Zde nocleh i večere.)

Středa.

2. Dne 21tého ráno ve čtyry hodiny půjdeme ze Starého Kokořína oudolím Svato-Vojtěšským na Housku, zde nám lze býti do sedmi hodin, odtud na Bezděz, tam pobudeme do třech hodin. Z Bezdězu po silnici do Mladého Boleslavu; tam náš druhý nocleh; dříve však se podíváme do Zalužan.

Čtvrtek.

3. Dne 22tého ráno na Michalovice, odtud po Jizeře do Zvířetic, tam se zdržíme do jedné hodiny; pak se odebereme do Kláštera a ještě ten samý den spatříme Zásadku; na noc však se navrátíme do Kláštera neb do Hradiště.

Pátek.

4. 23tého ráno časně půjdeme do Valečova, odtud přes Kněžmosti do Kostí, zde zůstaneme do 11ti hodin, odtud na Trosky, zde do 4 hodin, pak na Hrubou skálu. Zde zůstaneme přes noc.

Sobota.

5. 24tého ve čtyry hodiny ráno zpátky přes Trosky do Jičina, zde pobudeme do 9ti a o desáté hodině budeme v Radimi. Jestli však se půjdeme podívati na Veliš, tehdy nepřijdeme do Radimi, leč až o jedné hodině. Odsud se půjdeme podívati na Karthausu, Bradlec i Kumburg, takže po slunce západu neb o 8mé hodině se budeme vracovati do Radimi, kde přenocujeme.

Neděle.

5. 25tého vyjdeme časně z Radimi do Třebihoště, z něhož se půjdeme podívati do Králové dvora, tak však, že se opět na noc do Třebihoště navrátíme. Zde, jestli se to dříve nestalo, zosnujeme collegialiter, Vincente majoritate et victa minoritate, díl druhý plánu našeho. K čemuž nám Bůh dopomáhej. Amen. (Protokoll.)

Na Bezdězi.

Oblaky nade mnou co stáda beránků, za horami však černý, hustý mrak, temnější než stíny tmavé horní.

Vítr zanášel sem tam již požloutlé listí. Krávy. Papršlek sluneční. Duha, kus; jako obraz v černém rámu. Ostrůvek na jezeru Hiršbergském, silnice - vísky. Hřib. Za horami vycházelo slunce vzdálených světů; - naše zapadlo. Sám na noc v zříceninách. Tišeji a slavněji lesy hučely, z dálky pes a houkání. Mnohý list letěl dolů, bylo mu zde samotno, smutno, pusto - aby zemřel mezi kvítím polním - jako král - jen studené kamení atd. Poslední zář protrhlým mrakem, kdy jsem šel dolů, u 3tí brány; kapličky, reflexe. Klekání u 2hé brány. Hledaje odpočinutí a spaní v hospodě, zabloudil jsem na hřbitov: „Kde pod mohylami tiší mrtví spí.“

Co zde sním a co zde vypiju,
To jediné jest, co v světě užiju.
A co po smrti mé tady zůstane,
Bůh nebo čert ví, kdo to dostane.

Všecko, co živého, spěchá odtud, a zde nepřebyde ani strom ani bylina již více; též člověk jediný tiskne se vždy dále a dále v čistější a jasnější nebe blankyt, a nenalézá zde leč tajemně šustící mech a chladný, studený sníh.

Jako Trosky v světle bledém
Vyhlídají mlhy šedém,
Temná noc kdy na ně přišla,
Tak, myšlenko, nevyzírej:
Nermuť jiným blaha zdroje!
Vrať se v hloubi, z kteréš vyšla,
Tam si moje srdce zžirej;
Však jen moje – moje – moje –

Já miluju květinu, že uvadne, zvíře – poněvadž pojde, – člověka, že zemře a nebude, poněvadž cítí, že zhyne navždy; já miluju – více než miluju – já se kořím Bohu, *poněvadž není*. Každý člověk by miloval druhého, kdyby mu rozuměl, kdyby v něj mohl nahlédnouti, leč –

Jiný praví, jaký žel jim, že obrazotvornost obraz milenky před oči staví; což já, kdy obraz její ani mi představití nelze ...

Mnohé dítě zvolá někdy: „Ó kéž bych se bylo nezrodilo!“ Což asi toto mé dítě učiní?!

Při této důležité otázce stojí péro mé na rozpacích, jako 70letý ženich! - Nebo běda otci tomu dítěte takého, lépe bylo bývalo, aby mlejnský kámen byl býval zavěšen na hrdlo jeho - atd., a běda pak i mně, jestli dítěti mému tak bude zvolati, neb v tom okamžení, jak to zvolá, těžký mi kámen, ač ne na hrdlo zavěšen, přece alespoň jen na srdce uvalen - ha - kde jsem? -

Zelenou ještěrka z traviny nízké zde zdvihá hlavu k bledému měsíci - v průzračí nově vyorané lebky lesknou se svatojanské mušky místo někdy tam živoucích očí atd. - - - ba věru, já jsem ve hvězdě! -

„Ve hvězdě? - hm - snad v měsíci?“ - - Ne, příteli! ve Hvězdě jsem a sice ve Hvězdě hodinu vzdálené od Prahy, ani nevím, zdaž dobrý či zlý duch? však - genius můj mne sem vedl, ana právě dnes zde byla každoroční slavnost držána! A ta buď dnes oukolem péra mého!

„Aj - tehdy máme čisti obrazy z Hvězdy, a slíbené jsou nám obrazy z Prahy?“

„Inu, jak to člověk vezme 1 - Což kdy dokážu, že obraz z Hvězdy může obrazem z Prahy býti?“

„A jak to?“

„Takto. Zajisté, že mnohý dnes řekl: Celá Praha jest ve Hvězdě!“

„To jest pravda I I já sám jsem to učinil.“

„Když tehdy *celá* Praha ve Hvězdě jest, jest tam i Praha - a kdy obraz z *celé* Prahy píši, Píši i obraz Prahy, celá Praha však jest ve Hvězdě; - tehdy píšu obraz z Prahy, to jest celé Prahy - to jest z Hvězdy - a tím způsobem lze obrazu z Prahy obrazem celé Prahy, to jest z Hvězdy býti: zdaliž jest pravda? Tehdy Obraz z Hvězdy:“

Chtěl jsem říci: byla tmavá noc - však pryč s tím - nechci aby v spisu mém jaká temnost panovala - proto počnu: „Byl večer šerý“ - šerý??? - ano šero bude v mé povídce - tehdy: „Šero bylo atd. -“

Ty jsi zemřela; byl to sen, že jsem věřil, že pro tvou krásu nemožno tobě zcela zajít, však co jsem viděl krásného na tobě, než tělo tvé, a to právě jest, co zajde; tehdy dobrou noc tobě v zemi této, mne odnese loď přes moře v jiný díl světa; a byť i nesmrtnost byla podílem nám, co jsem miloval, nespátřím více; ani prach náš spojen nebude nikdy, mezi mou a tvou hrobkou bouří oceán; - leč až někdy poslední dech můj s růžovými červánky vzplane nad obličej země, smísí a spojí s tvým se pevněji, nežli by nám v životě spojití se bylo možno.

Ona tak jedná, nevědoucí, že neslušně jednala; - pro ni není nic neslušného. - Ona nevěděla, co jest krásná krajina, poněvadž nikdy nevyšla z města. Charakteristika. Pořádek v domácnosti, netouží ven.

Vězeň od maličkosti, slychaje v žaláři svém o kráse přírody, kterou nikdy neviděl, touží ji spatřiti, pak najednou ji uhlídá - - -

Bitva na Bílé Hoře - Maria; Tábor; - Píseň „Pojďte, boží bojovníci“; pak „Svatý Václave, vojvodo české země“.

Na vrcholku Blaníka N. se modlí za Čechy vášnivě, až posléze padne na tvář, reje rukama v zemi.

Nad ním vystoupí duch strážný národa českého - plný měsíc vychází za vrcholkem a prosvítá skrze postavu ducha. Zdola „Svatý Václave!“

Hrobka. Královna před hrobem Sv. Václava se modlí; z rakve světlost vychází.

1ní sednice, kde N. nemocný, hlas umíráčku, dvě vojáků na cestu se ptali po dubu silného oděnce. N. najednou uzdraven jde s nimi, hořekování po něm a naděje pozůstalých.

Flašinetláři. Hadrnice. S pískem. Jablečnice. Dřevoštěpové. Nosičky. Vozíčkáři. Trakařníci. Fiakristé. Husařky. Vaječný trh. Barvířský ostrov. Střelecký ostrov. Báby, slečny, neznající krásu okolí pražského, kdež nikdy nebyly, netouží po něm, jen po tanci, v nocích veselostím jsou přítomny, ve dne spí neb pilně pracují, a zemrou, ani nevyjdouce z města, v kterém se zrodily, třeba v dost vysokém stáří.

Scéna v hospodě. – Mladší bratr drží dívku okolo krku a sklenici v ruce na zdraví veselosti. Starší mu předhazuje, že tím kazí zdraví a krátí život. Mladší vypravuje, co jest život, že není štěstí dlouhý život; tehdy raději krátký v rozkoších.

Starec 40letý dá mu za pravdu a vypravuje svůj život – a své předsevzetí. Hrůzou pojatý otřese se mladší bratr, než chopí sklenici a fisku.

Starší se vzchopí a spěchá odtud; druzí se smějí za ním. Mladší nepracuje, jen se toulá – bídne živ, dost na tom, co vyžebrá, nazvíce v opilství hledá potěchu – – –

K flašinetláři. Toulání po vsích; přijde na noc, postaví stroj a čeká, co pán řekne. Ten kyne rukou, vezme onen stroj svůj, vzdychaje, jde dále – –Harfenistky. Kuchynářky, kaše s medem na zádech, – básník s dívkou prosaickou v divadle – k bálům.

(V prvním políbení hned jako k rozloučení.) Syn jeden, mrzák, dlouhou ruku jednu, druhou příliš krátkou mající, kyčel vysazený, přitom od obličejě velmi krásný, chodil po opovrženlivých místech; otec sám sebe trápil i jeho vtípem svým, až posléze syn jej otráví.

Syn druhý dívku tu, co první nešťastně, šťastně milující, vrací se v noci; strážnice, volání do zbraně, strašné křiknutí, vytrhly otec, syn jej zastřelí (sen). V noci vše se děje. Poprava syna a svatební kvas

druhého, sundání prvního a smrt druhého.

Vtip při sundávání s vyrostáním ruky té, která udeřila otce, že dosti dlouhá k tomu.

Otec: Přejde na to, zdaž tvou krásu na *dlouhý* neb *krátký* loket měří; – že *pak vždy tak jednostranně soudí*. (Jako hladové dítě, vidouc jablko, neřekne: Prosím, dejte mi to jablko; ale radostně i smutně praví: „Jablko! ach jablko!“ – a přitom radostně i smutně na toho pohlíží, komu patří, tak tento stařec.)

Flašinetláš přijde v svůj hořící byt (popsání) a na hlavu mu padne trámec, s rychlostí se hledí zachrániti, tehdy se ještě něčeho horšího bál, než co se mu již přihodilo, a sice smrti. A to přece nás všechny potká, taky jsme tak nešťastní jako on...

Však ten zásvit růžojasných lící
Jest jen promyk hvězdy padající,
A jak klesá v černé noci zdroje,
„Dobrou noc!“ můj volá za ním hlas.
„Mstitelem mým vkrátce bude čas,
Zničiv krásu tvou, i pouta moje.“

Es weht kein Lüftlein, es verlöschen die Flammen,
Einsame Fünklein irren, wie ferne
Wiederfindende Freunde zusammen
Und küssen sich und sinken wie schieszende Sterne
Mit der Aschenwimper im glühenden Aug
Der Kohle spielet der schlummernde Hauch,
Es blicket und sinket und stirbt; und der Saum
Des Sternenmantels der Nacht hebt den Traum
Und spiegelt mit zerrissenen Bildern uns an.

Že se stydí česky mluvíti? – To přičti jen nevzdělanosti její. Každá

opravdově vzdělaná dívčina mluví řečí českou veřejně i po domácku; jen taková, která se bojí tou řečí mluvit, kterou sprostší mluví dívky, že by mezi tyto mohla poctěna býti, proto se bojí, že jim v jiném ohledu podobna jest a jen německým mluvením od nich se liší, zapomínajíc, že i sprosté dívky, časem ty ve všem ohledu nejsprostší, Němkyně bývají. Opravdově vzdělaná dívka právě tím své vítězství jeví nad polouvzdělanými německy mluvícími dívkami, že ačkoliv česky mluví, přece od sprostých již nejen vším ostatním jednáním, svými mravy a způsoby se rozeznává, nýbrž i vybroušeností a pravidelností řeči své nad ně i nad špatné Němkyně vyniká, a tudy německé řeči k svému se rozeznání nepotřebuje, jako tyto polou čili jednostranně vzdělané dívky. – Však nejen o dívkách toto platí – - -

Bázlivec příčinou matky uleknuté maličkosti před porodem jeho; tak z maličkosti něco velkého následuje.

[1834.]

Chmatání po novotách. – Aby se jim nepředhodilo, že lapají po *novotách*, vydávají staré rukopisy, třeba s *novinami!* – a přesazují dávno psané věci. Mohl by někdo mysliti, že chybou psáno je přesazují místo překládají: – i chraniž Bůh I dobře je to řečeno; ne jen proto, že při květech zahradnická řeč na svém místě jest: *pro něco jiného i něčím jiným* to dobré jest.

Což kdybych řekl, že i to jistotně jest, co rozumem a obrazotvorností pochopíš? Proč řekneš, že to a ono jest? – Poněvadž to okem pochopíš; – proč to a ono, poněvadž uchem atd. Což kdyby rozum, – obrazotvornost jen smysly byly, ač je smysly nejmenujeme? – Býti – jest – pouhé to formy jsou! –

Otec zpomene rodině:

„Kde dnes as jest?“ však stěží
Pomyslí, že již v hlubině
Drobné z něj kusy leží.

Tak letí ztříštěn o skálu,
Od skal, do skal, ku skále;
On dolů, my však pomalu
Lezeme vzhůru dále.

„Besteigung des Berges. Sturz vom Felsen in die Tiefe.“

Bud' se to zdá, proto že to jest: anebo to jest, proto že se to zdá --
- Tam se právě nevyzpytuje nikdy ...

Konstruktion der Leichkammer. - Den Arrestanten müssen
während der Kommunion die Fesseln abgenommen werden.

Máj: Budoucí dny? - Zejtřejší den! - Co přes něj dál, tajemnýť
sen.

Noc. Chorus, připravování kola, větrík a pád lebky, skřehotání
žab -

Poznamenání cest.

Cesta I. dne lho srpna.

1ho srpna s Hindlem jsme vyšli ráno ve 4 hodiny, ve 12 hod. byli
jsme na Mělníku pod zámekm zrovna nad Labem, kde se pojí s
Vltavou; ve 2 hodiny jsme byli u kaple sv. Trojice neb sv. Jana.
Vyhliídka na hory. - Bezděz. V 6 hodin na Kokoříně; odtud jsme šli
na Housku, zabloudivše však, zůstali jsme v největším dešti pod

širým nebem v oudolí sv. Vojtěšském, as hodinu cesty od Kokořína. Byla velmi tmavá noc; potok hučel ouzkým dolem, z daleka klepal mlejn. Po půlnoci bylo po druhé straně potoka slyšeti cupot koně, viděti nebylo nic. Ke skále připřený ležel jsem na několika kameních nad šplouchající vodou, ani nepozdřímnuv. K ránu bylo viděti některé hvězdy; obzvláště dennici, ale velmi mdle. Nežli jsme přišli do oudolí, kráčeli jsme hustým, starým lesem, jakého dřeva, nebylo k rozeznání, s kopce dolů. Sem tam leželo velké kamení mechem porostlé a zamodralé mušky svítily po něm. Sešedše s kopce, tlapali jsme hlubokým rozmoklým pískem po obou stranách příkré lesnaté stráně; doleji chmelnice, několik chalup, a stáli jsme před potokem. Domnívajíce se, že Houska v právo od nás ležeti musí, obrátili jsme se v tu stranu, ale nešťastně; Houska ležela v levo; kdyby nám byl potok nebránil, byli by jsme přišli až pod Kokořín nazpět. Ráno budil nějaký hoch tovaryše do pivovára, a od toho jsme se dozvěděli pravou cestu. V noci jel někdo po druhé straně.

2. srpna 1832.

Nevyspalí kráčeli jsme nadmíru krásným oudolím k Housce. Písková skaliska sem tam jedlemi, smrky a jiným jehličím porostlá, stála nám po pravé ruce, po levé vzhůru do kopce černé lesy, prostředkem hučel jarý potok, sem tam vesnička. V oudolí tam již od Kokořína panuje německá řeč, než sem tam ještě slyšeti jazyk český, jak by se zpouzel vytisknutí z tak krásného dolu. A tak jsme šli vzhůru proti potoku, až kde si hluboko skalinou promlel průchod. Tam jsme, obrátivše se okolo rohu v právo, v nové předešlému zcela podobné vešli oudolí. Brzy však nás v levo vzhůru vesnicí vedla příkrá stezka na Housku. Tak jsme lezli as 1/4 hodiny. Ještě vysoko nad námi ležela Houska, v levo, daleko za horami a lesy, ležela silnice litoměřická, ves Libšice a nad ní vrch Klč; jak se zdálo as 3 míle vzdálí.

Někdy dále -

„Jemu jsou spády vod - - - hlukem, souzvuk - - - pouhým zvukem.“

Klesla hvězda z modra výše,
Mrtvá hvězda, siný svit;
Padá v neskončené říše,
Padá věčně v věčný byt.

Její pláč zní z hrobu všeho,
Strašný jekot, hrůzný kvil;
Kdy dopadne konce svého?
Nikdy, nikde žádný cíl.

„Ó by tento šířý závoj noci, co dalekou halí zem, setkal se v malou jenom, však tím hustší roušku, obložuje tento čin, aby zrakům mojí paměti nelzelo ho více dohlédnouti. - Tak bys viděl tento hustý závoj, černou skvrnu místo toho činu, - vše jedno, trvám.“

„Bratři.“

„Unruhig, unglücklich, unzufrieden war ich, weil ich gewohnt war alles für die Zukunft zu tun, nichts für die Gegenwart, weil ich von der Zukunft alles erwartete, nichts von dem Augenblicke“ ...

Hrál jsem na divadle Českém:

1. Jindřich Prachatický (v Blaníku).
2. Tobiáš, vrchnostenský zahradník (Hastroš).
3. Konrád, hradní (Loupežníci na Chlumu).
4. Karel, důstojník (Žižkův meč).
5. Ferdinand (Pivovár v Sojkově).
6. Hubert (Žebrák).
7. Jan, sloužící Karlův (Žižkův meč).
8. Vilím (Rod Svojanovský).
9. Poňatovský, vůdce (Sittah Mány).
10. Zenobius (Dívka z čarovných krajů).
11. Jesenský, mladý měšťan (Každý něco pro vlast).
12. Pastýř mladý (Loupež).
13. Křepelka, student (Divotvorný klobouk).
14. Poručník Kamenský (Uhlířka).
15. Myslivec (Princ a had).
16. Raimond Vrchník (Spáleniště v Burnyně, benefic pí. Hartmanové).

Hrady spatřené:

1. Jenštejn 1. 2.
2. Karlštejn 1. 2. 3. 4.
3. Žebrák 1. 2.
4. Točnick 1. 2.
5. Valdek
6. Poděbrady v 1.
7. Kostelec nad Černými lesy 1.
8. Mělník 1.
9. Kokořín 1. 2. 3.
10. Houska 1. 2.

11. Bezděz 1. 2. 3. 4. 5. 6.
12. Pernštejn starý 1.
13. Jestřábí 1. 2.
14. Žižkov 1. 2.
15. Ronov 1.
16. Hrádek u Auši 1. 2.
17. Chvatěruby 1.
18. Konopiště 1. 2.
19. Dražice
20. Stranov starý 1.
21. Stranov nový 1.
22. Michalovice 1.
23. Zvířetice 1. 2. 3.
24. Valečov 1. 2.
25. Kost 1. 2.
26. Trosky 1. 2.
27. Klášter 1. 2.
28. Bezděz (již pod číslem 11)
29. Pernštejn nový 1.
30. Kamýk 1.
31. Vopárna
32. Vostrej. Kocourov 1.
33. Vostrej. Jakuba 1.
34. Skalka 1.
35. Klopay, Hanšpurek, Hasenburg 1. 2.
36. Košťál 1. 2.
37. Hyvna 1.
38. Křivoklát 1. 2.
39. Krakovec 1. 2.
40. Tejšov 1.
41. Boleslav mladý. 1.
42. Brandejs 1.
43. Zásadka 1.
44. Kumburg 1. 2.

45. Bradlec
46. Pecka 1. 2.
47. Adersbach
48. Silberstein 1
49. Miletín
50. Semtěž 1.
51. Gradlice Hradiště 1.
52. Kunětice 1. 2. 3.
53. Lichtenburg Lichnice
54. Květnice 1
55. Milešov 1
56. Kostomlaty 1- 2.
57. Ryžmberg 1. 2.
58. Dobrovská hora 1. 2.3. 4. 5. 6.
59. Krupka 1. 2 -
60. Střekov Schreckenstein 1. 2. 3.
61. Supí Hora
62. Buštěhrad
63. Rožmberg 1
64. Krumlov
65. Helfenburg 1.
66. Drahenice
67. Březnice 1.
68. Hluboká 1. 2. 3.
69. Okoř 1. 2. 4.
70. Hradiště Münchengrätz 1.
71. Svijany
72. Friedstein 1.
73. Malá skála 1.
74. Hrubá skála 1.
75. Waldstein
76. Kostelec zbořený neb křížkový 1.
77. Tejnice 1.
78. Kozly

- 79. Lišno 1. 2.
  - 80. Jemniště 1.
  - 81. Nalžoves, Nenalezahoves Mühlhausen 1.
  - 82. Veltrus 1.
  - 83. Vlaším 1. 2.
  - 84. Sternberg 1. 2. 3. 4. 5.
  - 85. Rataje 1. 2. 3.
  - 86. Talmberg 1.
  - 87. Komorní hrádek 1. 2.
  - 88. Dub (Hořalka) 1.
  - 89. Olejnice 1.
  - 90. Lobkovice 1.
- Hlavní suma ... 129

16tého září 1835.

V odpoledních hodinách chodil jsem po kopcích nad novoměstským hřbitovem. Krásná jest tam odtud vyhlídka na Prahu; obzvláště při východu a západu slunce skvějí se obkličující Prahu hory v temnomodrých a růžových barvách. V dálce k půlnoci Milešov a Košťál. *Snad odlehlost jejich, snad vyvýšenost jejich na růžovém nebi, co touha moji budí při spatření jich; touhu do dálky, či touhu do výše.* – Později četl jsem na hřbitově ruský nápis na náhrobku Eleny Telepnevny, který později si zaznamenám. *Víme, že země necítí s námi, a přece smutno člověku pomyslit, že někdy cizá země obdrží prach náš; snad myšlenka, že cizinci z prachu našeho obdrží posilu, toho je příčinou.* Na hrobě Ruběše a jeho manželky, rozené Vrbový, jest genius, jehožto ruce a nohy výborně, tělo a hlava velmi špatně pracované jsou. Šel jsem okolo Parukářky dvoru do Prahy.

17. září 1835.

Nade hrobem jistého jinocha 181letého, jméno jsem zapomenul, – *a co jest jméno po smrti člověka – pouhý zvuk, někdejší hlas ohněm slitého*

zvonu, zaletlé světlo vyhaslé hvězdy, nevyřknuta myšlenka umírajícího, kořist zapomenutí - nic; - nade hrobem bezejmenného pro mne jinocha viděli jsme obraz; idea jeho velmi smutná výborně jest vyjádřena. Na osamělém, zeleně porostlém hrobě malého hřbitova leží dívka, bosa, prostovlasá, velmi chudobně oděna; objímajíc mohylu, obličej svůj v trávu její skrývá. Přes zeď hřbitova nazad celým obrazem jest viděti dalekou, tichou, osamělou, pustou krajinu. Na obzoru jejím malá skalina s jedné, zelený nevysoký pahorek s druhé strany tvoří ouzskou bránu na růžovém po západu slunce nebi. Od zdi hřbitovní až k této bráně táhne se zelenými lučinami a pustými strništěmi kolem dvou osamělých hruškových stromů dlouhá pěšina - daleko - daleko. Žádný po ní nekráčí, v celé krajině žádný - jako by v širém světě jediná dívčina či snad matka pozůstavši, osamělou měla putovati cestou. V celém obraze není ani jediného bytu lidského, ani jediného zvířete - žádná známka života.

22. září 1835.

Ráno byl u mne Tomíček černě oblečený s pozváním, aby podle žádosti nejvyššího purkrabí se dělaly básně na příchod jeho majestátnosti císaře Ferdinanda, a že pan Palacký řekl, aby mně, že on sám tak pravil, aby mně dvakráte řekl o to, a že jest mu velice líto, že se o něm smešlí jako by jednu stranu podporuje, druhou potlačoval. Odpoledne próba v divadle na *Loupež*. Mluvil jsem s Mastným. Tupý špatně hrál...

24. září 1835.

... V noci [od] 10 1/2 hodiny dělal jsem báseň na císaře až do jedné hodiny.

25. září 1835.

Ráno jsme se sešli s p. Palackým u Pospíšilů, tam jsme se něco

neshodli stranu básnictví; on o mně soudí, „že mám výbornou fantasií a že výborně maluji“, ale prací mých hlavní že je chyba, že v nich nevysvítá jakási nutnost idey. Já mu nerozumím, nebo mám za to, že právě v každé mojí básni idea jest co nejmožněji rozvedena. Vlastně bych ale soudil, že on jest básník německý a že hledá filosofii v básních jakožto nejněnutnější věc, to u př. není v písních národních, a přece jest v nich poesie. P. Čelakovský udělal dlouhou báseň, jest tam sbor starců, mužů, jinochů a chlapců. Smál jsem se, že jest v jeho básni jako in ecclesia – poněvadž tam také platí „mulier taceat“. Odpoledne byla próba na divadle k Divotvornému klobouku. Po próbě jsem byl na Petříně a večer jsem šel přes Hasenburg domů.

29. září 1835.

... potkal jsem Štrobacha a šel jsem s ním domů. Od něho jsem dostal báseň nazpět, kterou jsem dělal na císaře. Typům non meretur; bylo podepsáno. Pak jsem se smluvil u Komárků, že pp. Tomíčkoví, Trojanovi, Vlčkovi, Tomsovi atd. taktéž se stalo. Pak jsem šel dolů. Čím to asi jest, že člověk, který svět zná a s ním jest nespokojen, o člověku, který ho miluje a o kterém pochybuje, vždy to nejhorší se domýšlí? – a spíše aspoň než o člověku, který jest mu lhostejný, a proč člověka, na kterého jest žárlivý, za špatného má? Tyto dny mám velmi divoké, strašlivé sny, i dnes se takového bojím.

30. září 1835.

... Pak jsem se podepsal Sabinovi na básně, které mi obětoval. Pak jsme šli k Invalidenhausu, tam odtud přes Žižkov a ostatní kopce okolo Parukářky na sv. pole k obrazu. Na cestě ku Praze mi vypravoval o bláznivém, kterého tam v Blatné viděl, jemuž zimou prsty upadaly, tak necitlivý byl pro zevnitřní naň působení; zpíval ustavičně písně, a každá měla vztah na ten samý předmět, totiž na milou. Potom mi povídal, že dal kníže Kinský pod Prachýnem svým

poddaným slavnost, pro každou ves byl vystavěn stan, kde se rozdávalo jídlo a pití, pak lezení po sloupích mejdlem natřených, v kterémž dva kluci vyhráli. Tři ženské zpívaly píseň před knížetem. Kníže byl vesel. Psal český list b. Hildebrandovi, že p. kmotra očekával. – V Jezovitské ulici sešli jsme se s Sabinou a Trojanem, já jsem šel s Trojanem zpět ...

4. října 1835.

... Pak jsme šli přes Libeň až na Tablický vrch, tam odtud bylo vidět do hor krkonošských, středohoří atd.... Přišedše do Libně, viděli jsme císaře přijížděti, u brány zastavili a vítajícím děkovali z vozu. Lidi se hrnuli davem s kopce od Libně za nimi, padalo to a tratilo klobouky. Nad Libní stříleli. U Karolínova byla opět brána s duhou, žid také vystavěl bránu v středu předměstí. Na Poříčské bráně nevystačovalo času ozlatit 7čku.

Na Kapucínském place 2 pyramidy, nad nimi orel, kolem praporce. Na náměstí opět veliká brána, u Bárta ozdoby z peří, jen Novák měl v oknách „Vítáme“ z květin, Ledebour znaky zemské atd.

5. října 1835.

... Večer jsme šli na illuminaci. Na Ungeltě nebylo lze rozsvítiti, takže ani desátý díl lamp nehořel, a mělo to býti nesmírné; na pyramidách na Poříčí hořelo 6 lamp, ty stály za práci. V Ostruhové ulici jsme viděli císaře a všechny ostatní vozy. Když jsme byli s Lori na hradě, právě zde jel přes most: na gloriettu stojícím za domem Lobkovickým, který celý byl lampami posetý, zapálili bengálský oheň, taktéž na pyramidě na Barvířském ostrově. Z mostu bylo viděti k Valdštyňskému domu, celý palác ze samých světel. Hradní věže byly nahoře osvícené všelikými barvami. Clam., pak Mansfeldů dům byly slavně osvíceny; u Pachtů nebyli ani zpolou hotovi, Wimrovi ani jedna lampa nehořela. Po horách byly ohně.

Když jsme přišli na náměstí, právě přejížděl z Celetné ulice do Železné, rozsvítili bengálské ohně, všechna světla vyhlížela na tom tak mdlá a rudá, na lešení před radnicí ani čtvrtý díl lamp nehořel. Nad tím byly červené, žluté, zelené a jiné plameny. U Koňské brány, ona celá byla lampami přikrytá, vyhazovali nad branou hvězdy. Na Koňském trhu se na to dívající, dočkali jsme se opět císaře a viděli jsme ho kolem sebe se všemi vozy do Vodičkovy ulice přejížděti. Na divadle také všechno nehořelo. Na jediném Karolíně hořely všechny lampy. Na Příkopech byla hlava v oknách, taktéž české rýmy v Jesuitské ulici a u kupce v Ostruhové ulici. U Piaristů byla v oknách slova:

Juventa parenti
et matri dilectae.

6. října 1835.

V 9 hodin jsem šel pro Lori. Šli jsme k Invalidenhausu s Strobachem a Pískem, viděli jsme tam jeti císaře a císařku s paními; při objíždění opět, s kopce viděla poprvé Lori střílet, tam jsme opět viděli císaře Ferdinanda. Mezi střelbou projížděl císař pluky a zrovna proti nám zůstal stati, byl v uniformě svého regimentu husarů ...

Baláda.

1.

Jezrag skály ginoch sedj,
W geho rukau hanja dijma.
Dronjm z'itrem w dálku kledj
Myzkočj, itakto hnjma.

2.

Jahobi hanju hlaubj černa!
Sewnij meč mi w prawau nuku,
Wz kúnu za mnau mládeč werna,
Siončjme, at' wlasti muku!!!

3.

Lčj hanja mezi skály, p
So ledne za wzděchne sobe,
Dobrau noc st z' dol strány waly,
Na swěko co pěwce hnbě.

4.
"b'la' horó! b'la' horó!
Dětri přjknaw, genž' to kryge,

Z rukopisů Máchových.
(Viz str. 285.)